

Caseta 1

Inflația de bază

Schimbarea regimului de politică monetară, prin trecerea la țintirea directă a inflației, presupune crearea unui cadru decizional adecvat unei astfel de strategii, inclusiv stabilirea și utilizarea unei măsuri a inflației relevante pentru deciziile de politică monetară.

Este universal acceptat faptul că indicele prețurilor de consum – indicatorul cel mai cunoscut publicului larg și utilizat la definirea țintei de inflație de către majoritatea băncilor centrale – reflectă impactul unor factori care nu intră în sfera de influență a autorității monetare (modificarea prețurilor administrate și a taxelor, condiții climaterice adverse sau producerea unor șocuri pe piața petrolieră). În pofida efectului semnificativ asupra ratei inflației, astfel de șocuri temporare nu impun o reacție din partea politicii monetare întrucât, de regulă, sunt reversibile și nu afectează anticipațiile inflaționiste. În consecință, pentru izolarea efectelor acestor șocuri, se apelează la descompunerea inflației într-o componentă tranzitorie și o componentă permanentă – cunoscută sub numele de inflație de bază (*core inflation*) –, care reflectă sursele persistente ale presiunilor inflaționiste și care, fiind mai puțin volatilă, este mai relevantă pentru deciziile de politică monetară și mai ușor de prognozat decât inflația totală.

Literatura de specialitate prezintă mai multe modalități de a construi inflația de bază, selectarea celei mai adecvate măsuri trebuind să aibă în vedere următoarele criterii: (i) disponibilitatea în timp util pentru procesul decizional și frecvența redusă a revizuirilor; (ii) posibilitatea de eliminare a distorsiunilor vizate astfel încât trendul seriei să nu fie sistematic diferit de cel al ratei inflației, evitându-se transmiterea unor semnale false și (iii) ușurința verificării, esențială în asigurarea credibilității.

Similar majorității băncilor centrale, BNR a optat pentru măsurile obținute prin excludere, și anume *CORE1*^{*)}, rezultată prin eliminarea prețurilor administrate din inflația totală și *CORE2*^{*)}, care presupune nu numai izolarea prețurilor administrate, ci și a componentelor cu volatilitate ridicată – legume și fructe proaspete, ouă, combustibili. Determinantă pentru această opțiune a fost simplitatea metodologiei, element esențial pentru o bună comunicare cu publicul, mai ales în contextul introducerii unui nou concept. În plus, importanța acestui criteriu de selecție a fost accentuată de necesitatea evitării problemei de credibilitate care ar putea rezulta din faptul că instituția care are ca principal obiectiv atingerea unui anumit nivel al inflației este, cel puțin pentru moment, și cea care calculează inflația de bază.

Printre cele mai cunoscute metode de calcul al inflației de bază se numără:

- **metoda mediilor mobile**, care constă în determinarea trendului inflației, însă această serie nu poate fi disponibilă în timp util datorită faptului că pentru observația de la un moment dat este nevoie atât de informații din trecut, cât și din viitor (în cazul mediilor mobile centrate);
- **metoda prin excludere** a anumitor subgrupe de produse din structura coșului IPC, despre care se presupune că au o contribuție importantă la volatilitatea inflației sau care sunt afectate de șocurile ofertei;
- **trimmed mean** (inclusiv **mediana**), metodă prin care se obține un indice ca medie ponderată a unei distribuții de prețuri ordonate în funcție de variațiile acestora, din care au fost excluse, în prealabil, un număr de componente situate la cele două extremități ale distribuției;
- **metoda indicelui Edgeworth**, prin care se recalculează ponderile din structura coșului IPC, componentelor cu volatilitate ridicată fiindu-le asociate ponderi mai scăzute.

^{*)} În lipsa indicilor cu bază fixă, calculele au fost realizate pe baza ratelor lunare de creștere a prețurilor.